

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 1. juni 2021

Sak

2020/0973 Norsk Revmatikerforbund – 944 457 546 – klage over tildeling av tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Norsk Revmatikerforbund (klager) søkte 29. april 2020 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Klager sendte 29. april 2020 inn korrigert søknadsgrunnlag for hele forbundet på 76 519 730 kroner.

Lotteritilsynet innvilget søknaden 18. mai 2020. Tildelingen ble gjort med grunnlag i driftskostnader for sentralleddet Norsk Revmatikerforbund for regnskapsåret 2018, innrapportert i forbindelse med søknad om merverdiavgiftskompensasjon for søknadsåret 2019. Innrapporterte tall viste driftskostnader for sentralleddet på 39 385 098 kroner, og det ble på denne bakgrunn tildelt et tilskudd på 4 351 515 kroner.

Klager påklaget vedtaket 29. juni 2020 etter utsatt klagefrist. Klager anfører at alle driftskostnadene i totalregnskapet til organisasjonen skal anses å være knyttet til sentralleddet til Norsk Revmatikerforbund, med noen unntak. Begrunnelsen for dette er at samtlige driftskostnader i organisasjonen er knyttet til forbundets overordnede og samordnede funksjon i forhold til samfunns målet, slik at aktivitetene i regionalleddet og lokalleddet også er en del av «sentralleddet» i forskrift 4. mai 2018 nr. 678 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tippings (forskriften) forstand. Klager anfører at høringsnotat av 16. august 2017 og foreningens formål underbygger en slik tolkning.

Det vises videre til at regnskapsloven rettslig sett avgjør hva som utgjør en regnskapspliktig enhet, og at Norsk Revmatikerforbund er forpliktet til å utarbeide årsregnskap for hele forbundet, det vil si ett årsregnskap som omfatter både sentralleddet, regionalleddet og lokalleddet. Klager anfører at dette må legges til grunn også i tolkningen av forskriften knyttet til hva som er sentralleddets

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

kostnader. Selv om klager for tidligere inntektsår har feiltolket regnskapsloven og innsendt årsregnskap for kun en del av Norsk Revmatikerforbund, for eksempel kun for sentralleddet, er klager av den oppfatning at slik administrativ praksis har begrenset rettskildemessig vekt. Totale driftskostnader i 2018 for hele Norsk Revmatikerforbund er 71 246 466 kroner. Etter at Norsk Revmatikerforbund har korrigert bort driftskostnader som ikke kan anses som sentralleddets driftskostnader, kr 1 819 366, vil totale driftskostnader som anses som en del av sentralleddets driftskostnader utgjøre 69 427 100 kroner.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 15. desember 2020 til Lotterinemnda for behandling.

Klager sendte inn supplerende merknader 5. februar 2021. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 4. mai 2018 nr. 678 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Det følger av forskriften § 5 tredje ledd at «[f]ordelingsgrunnlaget for den enkelte søker består av sentralleddets eller sentralorganisasjonens driftskostnader i henhold til forrige års regnskap [...]».

Grunnet covid-19-situasjonen ble det ved kgl. res. 24. april 2020 vedtatt midlertidig forskrift 24. april 2020 nr. 857 om unntak fra regler om tildeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (midlertidig forskrift).

Det fremgår av midlertidig forskrift § 2 at forskrift 4. mai 2018 nr. 678 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping gjelder så langt ikke annet følger av forskriften her.

Det følger videre av midlertidig forskrift § 4 nr. 1 at organisasjoner som mottok tilskudd fra ordningen i 2019, kan motta tilskudd basert på årsregnskapet fra 2018 uten søknad.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Norsk Revmatikerforbund sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 18. mai 2020 om tildeling av tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping.

Klager ble ved søknadsåret 2020 tildelt tilskudd fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping basert på at organisasjonen mottok tilskudd fra ordningen i 2019, jf.

midlertidig forskrift § 4 nr. 1. Fordelingsgrunnlaget var basert på driftskostnadene til Norsk Revmatikerforbund.

Klager anfører at Lotteritilsynet skulle ha beregnet tilskuddet ut fra driftskostnadene til hele forbundet (sentralleddet og underledd), i tråd med det korrigerte søknadsgrunnlaget.

Det følger av forskriften § 5 tredje ledd at «[f]ordelingsgrunnlaget for den enkelte søker består av sentralleddets eller sentralorganisasjonens driftskostnader i henhold til forrige års regnskap.»

Begrepene «sentralleddet eller sentralorganisasjonen» er ikke definert i selve forskriften.

I høringsnotat 16. august 2017 punkt 3.2 blir det uttalt at «[m]ed organisasjonen menes sentralledd eller sentralorganisasjonen med underledd eller avdelinger. Med sentralledd menes en juridisk selvstendig enhet som organisatorisk og/eller gjennom vedtekter samordner regional- og/eller lokalledd med felles formål. Med sentralorganisasjon menes en juridisk selvstendig enhet som er organisert med regionale og/eller lokale avdelinger med felles formål».

Dette er i tråd med forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskrift om merverdiavgiftskompensasjon) § 2 bokstav b, hvor det fremgår at sentralledd er en «juridisk selvstendig enhet som organisatorisk eller gjennom vedtekter samordner regional- og/eller lokalledd med felles formål.» Kulturdepartementet uttaler i høringsnotat 11. desember 2017 punkt 2 at det legges opp til harmonisering mellom merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner og tilskuddsordningen for samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping. På denne bakgrunn legger Lotterinemnda til grunn at praksisen og regelverket som gjelder ved merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner, må tillegges vekt ved tolkningen av forskriften, og at ordningene må ses i sammenheng.

Det følger av klagers vedtekter § 2 punkt 4 at «[m]edlemskapet er direkte tilknyttet NRF, men medlemmet blir geografisk fordelt til lokalforeninger/lag.» Videre fremgår det av klagers vedtekter § 3 punkt 1 at «[f]orbundet består av følgende ledd som avgrenses mot assosierte medlemmer: Landsmøtet, forbundsstyret, fylkeslag eller annen geografisk inndeling og lokalforeninger/lag.» Både fylkeslaget og lokalforeninger/lag skal fremme foreningens formål, jf. klagers vedtekter §§ 8 punkt 2 og 11 punkt 1.

Det er dermed klart at Norsk Revmatikerforbund er en selvstendig juridisk enhet som organisatorisk og gjennom vedtektene samordner regional- og lokalledd med felles formål, og Norsk Revmatikerforbund er dermed et sentralledd.

I forskriften § 2 blir «søker» definert som «sentralledd eller sentralorganisasjon», mens «organisasjon» blir definert som «sentralledd eller sentralorganisasjon med underledd eller avdelinger».

Forskriften § 4 første ledd oppstiller flere vilkår i bokstavene a – f som alle må være oppfylt for at organisasjonen skal være tilskuddsberettiget. Her skilles det mellom krav som gjelder «søker» (sentralledd og sentralorganisasjonen) og krav som gjelder for «organisasjon[en]» (sentralledd eller sentralorganisasjon med underledd eller avdelinger). I forskriften § 5 tredje ledd fremgår det at fordelingsgrunnlaget består av «sentralleddets eller sentralorganisasjonens» driftskostnader, og ikke «organisasjonens» driftskostnader. Dette taler for at forskriften skiller mellom sentralleddet og organisasjonen, og at det kun er driftskostnadene til sentralleddet som danner fordelingsgrunnlaget ved tilskuddsordningen.

Det fremgår av forskrift om merverdiavgiftskompensasjon at det i merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner skilles mellom organisasjonen, sentralleddet og underleddet, se blant annet forskrift om merverdiavgiftskompensasjon §§ 4, 9 og 10. Underledd og aksjeselskap skal ved henholdsvis forenklet modell og dokumentert modell sende inn totale driftskostnader eller en transaksjonsliste basert på revidert og godkjent regnskap ett år tilbake i tid, til sentralleddet, jf. forskrift om merverdiavgiftskompensasjon § 10. Dette trekker ytterligere i retning av at det skal skilles mellom sentralleddets kostnader og underleddets kostnader ved tilskuddsordningen.

På denne bakgrunn har Lotterinemnda kommet til at det er sentralleddet som kan søke om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping, og at det kun er driftskostnadene til sentralleddet som er avgjørende for størrelsen på tilskuddet til den enkelte organisasjonen.

Klager anfører at reglene for hvilken organisasjon som er regnskapspliktig etter regnskapsloven skal vektlegges i vurderingen av hvilke kostnader tilskuddet skal baseres på. Det er klagers syn at Norsk Revmatikerforbund med underledd etter regnskapsloven anses som én regnskapspliktig forening.

Lotterinemnda har ikke funnet grunn til å foreta en vurdering av klagers anførsler av hva som ville utgjøre omfanget av den regnskapspliktige enheten etter regnskapslovens regler. Nemnda har imidlertid notert seg at det sist avlagte, reviderte og offentlig tilgjengelige (Regnskapsregisteret) årsregnskapet for Norsk Revmatikerforbund er avgrenset til den juridiske enheten, som er foreningen Norsk Revmatikerforbund. Underledd som er egne selvstendige juridiske enheter er ikke inkludert i dette offentlig tilgjengelige årsregnskapet.

Lotterinemnda er enig med Lotteritilsynet i at det ikke vil ha avgjørende betydning for beregningen av fordelingsgrunnlaget i forskrift om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping dersom regnskapslovens bestemmelser eventuelt skulle tilsi at årsregnskapet for Norsk Revmatikerforbund også skal omfatte underleddene. Det har vært gjennomført flere omfattende høringsrunder i perioden fra 2010 og frem til fastsettelsen av gjeldende forskrift for ordningene. Verken begreper, prinsipper eller definisjoner fra regnskapsloven er nevnt noe sted i høringsrundene. Nemnda understreker at sentralleddet også er regnskapspliktig etter forskrift om

merverdiavgiftskompensasjon § 12, og dersom sentralledet har søkt om merverdiavgiftskompensasjon, skal denne søknaden og følgelig regnskapet til sentralledet legges til grunn for beregningen av tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping, jf. høringsnotat 16. august 2017. Anførselen kan følgelig ikke føre frem.

Etter dette er Lotterinemnda kommet til at det ikke er grunnlag for å endre Lotteritilsynets vedtak 18. mai 2020 om tildeling av tilskudd til humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping til Norsk Revmatikerforbund.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk